

Ja, ik wil



Foto Frank Ruiter

De hele wereld over, een nieuwe cd, een film over haar en haar muzikale familie. En violist Noa Wildschut is pas 16. Valt er dan nog wel wat te kiezen?

PERSIS BEKKERING

Mozart of Beyoncé? 'Mozart.

Ik luister ook naar pop en jazz, van Amy Winehouse tot Ed Sheeran, maar ik voel me het meest thuis in de klassieke muziek. Die is gelaagder, dieper. Ik heb vooral iets met Mozart, ik vind het heerlijk om te spelen, zijn muziek is zo puur, zonder opsmuk. En humoristisch, vol verrassende contrasten - zijn vioolmuziek klinkt soms net als een komische opera.

'Toen ik 9 was, won ik een belangrijk concours in Weimar met Mozarts tweede vioolconcert. Daar is het allemaal begonnen; vanaf toen ging mijn carrière snel. Op mijn debuutalbum speel ik het vijfde vioolconcert. De cadensen (waarin het orkest stopt en de solist vrij speelt, red.) heb ik samen met de componist Max Knigge geschreven. Dat de solist zijn eigen cadens schrijft of improviseert, was in de tijd van Mozart gebruikelijk, maar tegenwoordig niet meer. Ik wilde de uitdaging aangaan.'

Cd-opname of concert?

'O, dat is zo'n verschil! Toch maar het concert. Bij een opname kun je alles perfectioneren, je kunt een stuk net zo vaak opnieuw spelen tot het goed is. Bij een concert laat je dat los, het gaat om de fun en de verbinding met het publiek. De druk dat het perfect moet zijn, voel ik op het podium minder.

'Ik was 13 toen ik voor het eerst door grote platenmaatschappijen werd benaderd, maar voor een opname vond ik het te vroeg. Nu voel ik me zekerder, ik weet beter wat ik doe. Natuurlijk is er oneindig veel wat ik nog kan leren, elke dag leer ik nieuwe dingen. Maar mijn niveau is hopelijk goed genoeg. Mijn mentor, de Duitse violist Anne-Sophie Mutter, heeft haar eerste cd ook opgenomen toen ze 15 was. Ik vroeg haar om advies en zij vond dat ik er klaar voor was. Dat vond mijn huidige lerares Vera Beths ook.'

Vooruit dan, Anne-Sophie Mutter of Janine Jansen?

'Jeetje. Dat is héél lastig. Allebei. Janine ken ik al heel lang. Toen ik 9 was, speelden we voor het eerst samen. We hebben vioolles gekregen van dezelfde pedagoog, Coosje Wijzenbeek. Janine is zo'n lieve vrouw. En natuurlijk een fantastische musicus, ik bewonder hoeveel emotie zij in haar spel kan overbrengen. Toen ik werd benaderd door het internationaal management Harrison Parrott, heb ik haar om advies gevraagd. Zij werd ook door hen vertegenwoordigd, nu trouwens niet meer. Dankzij haar durfde ik het aan.

'Nu heb ik het meest te maken met Anne-Sophie Mutter, zij coacht mij via haar stichting. Elke maand stuur ik haar een verslag van mijn activiteiten. En we spelen regelmatig samen, in het Mutter Virtuosi ensemble. Zij heeft een geweldige techniek en speelt zo

kleurrijk. Een grote bron van inspiratie.'

Nu succesvol of later?

'Later. Ik denk niet echt na over succes, of dat ik beroemd ben.' Lachend: 'Dat voelt raar, om te zeggen dat ik beroemd ben. Ik weet dat er hoge verwachtingen van mij zijn en die druk is best zwaar. Maar ik richt me liever op de leuke dingen, de mooie plekken waar ik kom. Het is nu belangrijk om te blijven studeren, om repertoire op te bouwen, zodat ik dat later allemaal kan spelen. We houden best veel concerten af. De komende maanden zijn erg druk, maar daarna heb ik tijd ingepland om te studeren. Ik moet ook nog mijn staatsexamen halen, dat heb ik over twee jaar verspreid. Vorig jaar deed ik de eerste helft, dit jaar de andere.

'Iedereen heeft een mening over jong talent. Het gevaar te vroeg te piken ligt op de loer. Van veel jonge sterren hoor je jaren later niets meer. Sommige mensen vinden daarom dat ik nog veel minder concerten moet geven, maar voor mij werkt dit schema. Als ik geen concerten zou hebben, zou ik me ook niet geïnspireerd genoeg voelen om thuis te studeren.'

Studeren op je kamer of een feestje met vrienden?

Zonder aarzelen: 'Een feestje met vrienden. Studeren is natuurlijk belangrijk, ik wil goed voorbereid zijn. Maar het is net zo belangrijk om niets te doen, om lol te trappen met vrienden. Deze zomer ben ik naar Praag geweest met vriendinnen. Ik voel me daar niet schuldig over. Mijn muziek wordt niet beter of mooier als ik mezelf opsluit en niets anders doe dan vioolspelen. Als ik een goede planning maak, blijft er genoeg tijd over voor leuke dingen.

'Of het zielig is voor een kind, om elke dag te studeren in plaats van buiten te spelen? Ik heb het nooit zielig voor mezelf gevonden. Mijn ouders vroegen me steeds: wil je dit echt? Ja, ik wilde het echt. Niemand heeft me ertoe gedwongen, het kwam uit mezelf.

'Muziek was er thuis altijd, mijn moeder is vioolpedagoog, mijn vader altviolist bij het Radio Filharmonisch Orkest. Mijn zus Avigal, die anderhalf jaar ouder is, speelde al een paar jaar viool voordat ik op mijn 4de begon. Eerst koos ik voor de cello, omdat ik een groter instrument wilde dan zij. Al gauw wilde ik toch viool spelen. Mijn moeder gaf me de eerste lessen, maar stuurde me toen door naar Coosje. Ik geloof dat ik het snel oppikte. Ik had natuurlijk al die tijd naar Avigal zitten kijken toen ze studeerde.'

Opstandige puber of voorbeeldige leerling?

'Puber. Oké, ik ben optimistisch en perfectionistisch, dus ik ben nooit echt een rebelse puber geweest. Maar ik vind het belangrijk om toch puber te zijn.'

Een minuut spelen bij De Wereld Draait Door of een documentaire van een uur over jou?

'Het klinkt gek, maar als ik één minuut moet spelen ben ik zenuwachtiger dan als ik langer moet spelen. Ik wil álles waarmaken in die ene minuut. Ik ben daarom blij met de documentaire A Family Quartet. Documentairemaker Simonka de Jong heeft ons gezin drie jaar lang gevolgd. Bijzonder eigenlijk, dat iemand ons daar interessant genoeg voor vindt.

'Aanvankelijk heette de film Zusjes. De film zou de spanning tussen Avigal en mij moeten blootleggen. Maar die was er helemaal niet. Natuurlijk zoekt een documentairemaker naar drama, er moet toch iets gebeuren, maar mijn zus en ik zijn hecht, we voelen

geen competitie. Nu concentreert de film zich op de rol van muziek in onze familie.'

Stradivarius of Grancino?

'Stradivarius! Ik speel sinds vijf jaar op een Grancino-viool uit 1714, die het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds voor me heeft gekocht. Destijds had ik nog les bij Coosje. Een vriendin van haar had 'm al tien jaar in de kast liggen en vroeg of ze nog iemand wist die erop kon spelen. Coosje dacht aan mij. Daar ben ik natuurlijk heel blij mee. Het is een prachtig instrument; fris, helder. Ik kan er veel contrast en kleur uit halen. Maar een Stradivarius is toch wel echt de top. Warm van toon, een enorme klank. Al is niet elke Stradivarius mooier dan mijn Grancino. Ik ken een aantal mensen met een viool van die bouwer en de kwaliteit loopt uiteen. Ook maakt het uit wie erop speelt, natuurlijk.'

Wereldberoemd in Nederland of altijd uit een koffer leven?

'Ik geniet het meest van de reizen naar het buitenland. De afgelopen tijd was ik in Brazilië, Luzern, Israël, Gran Canaria. Maar ik hoef nooit maandenlang uit een koffer te leven, er zit tijd tussen om weer thuis in Hilversum te zijn.

'Mijn beroep lijkt eenzaam, maar zo voelt het nooit. In de documentaire zijn de momenten waarop ik met vrienden ben niet gebruikt, je ziet me in mijn eentje op een hotelkamer. Ik heb geen klasgenoten meer nu ik staatsexamen doe. Maar vorige week speelde ik in het Concertgebouw en al mijn vrienden zaten in de zaal. Op mijn reizen krijg ik vaak gezelschap van mijn ouders, of ben ik met vrienden; ik ken bijvoorbeeld veel mensen in Berlijn. Ik wil na mijn examen in het buitenland studeren, ik ben al aan het rondkijken op conservatoria. Dus volgend jaar ga ik het huis uit.'

Solo of samenspelen?

'Allebei, ik zou nooit zonder een van beide kunnen. Samen iets creëren, dat is bijzonder. Maar solo spelen geeft me een kick. In mijn eentje voor een heel orkest, dat is machtig. Ik was 6 toen ik voor het eerst soleerde, op het Kinderprinsengrachtconcert. In de documentaire zie je er beelden van. Grappig om terug te zien. Sindsdien ben ik enorm veranderd, als musicus, als mens. Ik voel me vertrouwd op het podium. Zenuwachtig ben ik nog steeds wel, maar het is een gezonde spanning; meer zin dan angst. Zodra ik op het podium sta, voel ik me zeker en vrij. Omdat ik goed voorbereid ben. Heb ik toch wat gehad aan al die uren op mijn kamer.'

De recensie van Mozart staat op pagina 17. A Family Quartet is te zien op het Nederlands Film Festival (t/m 29/9) en draait daarna in de bioscoop.

Noa Wildschut

2001 geboren in Hilversum

2007 solo op het Kinderprinsengrachtconcert

2010 eerste prijs Internationaal Vioolconcours Louis Spohr in Weimar

2012 eerste prijs Iordens Viooldagen, categorie 10-12 jaar

2013 Concertgebouw Young Talent Award

2013 NTR zendt de documentaire Noa11 uit, en kondigt aan Noa de komende jaren te willen volgen

2015 stipendiaat bij de Anne-Sophie Mutter Foundation

2016 tekent contract bij platenmaatschappij Warner Classics en bij management Harrison Parrott